PRAMEŇ

MESAČNÍK MICHALOVSKO - KOŠICKEJ PRAVOSLÁVNEJ EPARCHIE

JANUÁR 2010

ČÍSLO 1

ROČNÍK 8

CENA 0,30 €

Slovo šéfredaktora Na začiatku nového roka...

Rozhranie dvoch období, prelom starého a nového roka, býva pre každého z nás vhodnou príležitosťou k tomu, aby sme sa zastavili a zamysleli nad svojim životom, ... možno si položili zopár otázok, na ktoré počas celého roka nemáme čas. V takýchto chvíľach sa tieto otázky podsúvajú aj samé a my sa pýtame – prečo náš život je práve taký, aký je., prečo prežívame to, a nie čosi iné., prečo sa v živote jeden raduje a ten druhý musí trpieť., prečo práve, ako to neraz býva, trpí ten nevinný a zlý si užíva krásneho života...

Podobných „prečo“ sa nájde veľmi veľa. Avšak, čím viac sa budeme pýtať, tým viac budeme prichádzať k tomu, že na tieto otázky nedokážeme odpovedať. Nestačia k tomu ani naše teoretické vedomosti, či životné skúsenosti a prax, a nepomôže ani hlbší rozbor týchto problémov sprevádzajúcich život. Človek neveriaci musí pri hľadaní odpovede na tieto otázky priznať rezignáciu, pri najlepšom svoju bezmocnosť, prikryť teóriou hypotéz a náhod. Ale, každý, kto uveril v Boha, v každom okamihu života, dokonca aj v tých bezvýchodiskových situáciách, vidí a poznáva prečudesné Božie riadenie, ktoré stojí nad celým jeho životom.

Boží poriadok, prozreteľnosť Božia – tieto pojmy znamenajú Božiu vládu nad svetom, Jeho neustálu starostlivosť o všetko stvorenie i o nás. Ale, tiež nám pripomínajú našu zodpovednosť voči tomuto poriadku, povinnosť neustále viesť náš život podľa týchto zákonov Božích, podľa Božej vôle. Ak sa hlásime, že sme Christovi, Jeho učenie sa musí zákonito stať každodenným meradlom nášho života.

Pre nás, pre kresťanov, je preto chvíľa novoročného zamyslenia vhodnou chvíľou na to, aby sme skonfrontovali náš doterajší život s Christovym životom, aby sme si uvedomili všetky naše nie celkom vydarené kroky, nedostatky a rozhodli sa ich odstrániť, alebo aspoň sa pokúsili odstrániť ich z nášho života. A vtedy ten budúci rok naberie skutočný a hodnotný zmysel – nebude len honbou v dobíjaní životných potrieb, v lámaní pracovných úspechov, ale môže sa stať časom mravného a duchovného rastu, časom približovania sa k Bohu.

V týchto dňoch stojíme na prahu Nového občianskeho roka, skúsme sa úprimne zamyslieť nad svojim životom., nad Božím poriadkom, ktorý je nad všetkým., nad otázkami, na ktoré si počas roka možno nenájdeme čas., i nad časom, ktorý tak rýchlo letí., ... a možno, aj nad márnosťou toho všetkého, za čím sa tak dokážeme hnať, vynakladajúc množstvo síl a času, zatiaľ, čo tak neradi myslíme na večnosť...

Parafrázujúc slová sv. apoštola Pavla – **Bratia, vykupujme čas, lebo dni sú zlé..., noc pominula a deň sa priblížil, ... je čas, aby sme povstali zo sna. ... Preto odložme starého človeka, a oblečme sa v človeka nového – Božieho,** - v nádeji a duchovnej radosti, ktorú môže dať iba Boh.

Všetko dobré do nového roku praje

jerej Dušan

Prvé kázanie na brehu Jordánu...

Pred tým, než Hospodin Isus Christos začal Svoju spásonosnú misiu medzi ľuďmi, vystúpil na Jordáne sv. Ján, ktorý tam kázal o pokání, krstil a ohlasoval skorý príchod Mesiáša – Božieho Baránka, Ktorý sníme hriech sveta, - Ktorého nakoniec aj pokrstil v Jordánskych vodách.

Ján, tak ako aj neskôr Hospodin Isus Christos, začínajú svoje kázanie, pôsobenie, tými istými slovami: **„Kajajte sa, lebo sa priblížilo Kráľovstvo Nebeské“.**

Kráľovstvo Božie, ako neskôr hovorí Spasiteľ Pilátovi, nie je kráľovstvom z tohto sveta. Kráľovstvo Božie je najdokonalejšou harmóniou lásky., je to spoločenstvo, ktoré zjednocuje Boha a ľudí dokonalou láskou.

Ale, aby sme mohli dosiahnuť toto Kráľovstvo, hovorí Hospodin, je nám nevyhnutné pokánie.

„Pokánie“, to nie je len jeden moment „zmierenia“, pokánie musí byť spôsobom myslenia, ktoré vedie ku každodennému odhodlaniu odtrhávať sa „od jedného a smerovať k druhému“. Je toho veľmi veľa, od čoho je potrebné odtrhnúť sa, keď sme si vybrali život s Bohom a s inými ľuďmi v Kráľovstve Božom.

V prvom rade je treba snažiť sa z nášho života vytrhnúť egoizmus, sebalásku. Vytrhnúť sa z vlastných falošných predstáv o sebe samom, že všetko sa musí točiť okolo nás a slúžiť nám. Christovo Evanjelium nás učí, že hoci stojíme v centre, ale len preto, aby sme my slúžili všetkým. Musíme sa odtrhnúť od všetkého toho, k čomu priliplo naše srdce., od všetkých pút, ktoré nie sú láskou, ale skôr počarovaním. **Putá musia byť nevyhnutne strhnuté – lebo sa inak ťažko dokážeme stať slobodnými. Len v skutočnej slobode, - o ktorej hovorí Christos, - môžeme vstúpiť do Božieho Kráľovstva lásky.**

Je mnoho toho, od čoho je nám treba odpútať sa., ale je aj prečo, aby sme sa podujali k tomuto rozhodnutiu. A tým „prečo“ je Sám Boh, náš Spasiteľ a Osloboditeľ, Ktorý túži, **ABY SA KAŽDÝ Z NÁS STAL V PLNEJ MIERE ČLOVEKOM A PRIJAL ŽIVOT, PRE KTORÝ SME BOLI POVOLANÍ NA POČIATKU V RAJI.** O tom bolo Jánovo kázanie pri Jordáne, o tom bola Christova spásonosná misia medzi nami – **KAJAJTE SA, ... LEBO SA PRIBLÍŽILO KRÁĽOVSTVO BOŽIE – ODTRHNITE SA Z POROBY A PÚT OČÍ, UŠÍ, SRDCA, CHORÝCH VZŤAHOV, ... LEBO SÁM HOSPODIN STOJÍ A KLOPE NA DVERE NÁŠHO SRDCA, ABY NÁM DAL ŽIVOT VEČNÝ., ŽIVOT V PLNOSTI SLOBODY A V BOŽEJ PRÍTOMNOSTI!**

Denne nám znie Božie slovo, ktoré sa pokúša doklopať na naše srdce, snaží sa nás viesť ako deti cestou života. Ako hovorí apoštol – V deň, keď začujeme ten hlas, nezahlušujme ho v sebe, - ale otvorme svoje srdcia, dovoľme mocnému Božiemu slovu upevniť Boží trón v našej duši a premeniť nás v skutočné chrámy Živého Boha.

Ďalším, povšimnutia hodným, momentom misie na brehu Jordánu bol samotný **„hlas znejúci púšťou“.** Keď sa totiž Jána pýtali kým je, - sám o sebe hovoril, že je „hlasom volajúcim na púšti“. **KAŽDÝ JEDEN Z NÁS, KTORÍ SA HLÁSIME, ŽE SME CHRISTOVI, BY SME MALI BYŤ TAKÝM „HLASOM VOLAJÚCIM V PÚŠTI TOHTO SVETA“.** Nie egoistickým hlasom, ktorý sa svetom derie hlava-nehlava a kričí „TU SOM“, ale práve podľa príkladu sv. Jána Krstiteľa, ktorý nezacláňa Christov obraz sám sebou, svojimi dobrými, či zlými vlastnosťami, ale je tak jednoducho priezračný, aby skrze neho bolo vidieť prichádzajúce Slnko Pravdy, Christa., ... aby aj v nás a skrze nás, tento svet uzrel Hospodina. Aby náš hlas bol hlasom Božím, ktorý bude pozývať všetkých k životu večnému.

Skúsme sa zamyslieť nad tým, k čomu sme vlastne povolaní a každý sám si odpovedzme na to, či v tej chvíli, kedy nám znejú slová prvého Jánovho kázania a Christovho volania k pokániu, nebolo by treba aj nám začať svoj život, svoj vzťah s Bohom, nanovo, - tak, ako to urobili mnohí, ktorí vo svojej dobe stretli sv. Jána pri Jordáne, či Isusa z Nazareta.

jerej Dušan N. Tomko

17. januára 2010, Jeho Vysokopreosvietenosť JURAJ, arcibiskup michalovsko-košický, si pripomína sviatok svojho nebeského ochrancu sv. novomučeníka Juraja z Janiny.

Pri tejto príležitosti chceme Vysokopreosvietenému vladykovi zapriať hlavne hojnosť Božej blahodate, pevné zdravie a veľa síl do ďalšej práce na nive Hospodinovej. Nech Všemilostivý Hospodin na príhovor sv. novomučeníka Juraja žehná Vaše kroky

NA MNOHAJA I BLAHAJA LITA!

Katechetická rubrika

Ako dôstojne pristupovať k Svätej Eucharistii

Eucharistia je ten najväčší dar, aký sme mohli od Boha dostať. Neexistuje nič, čo by bolo cennejšie na tomto svete. V Eucharistii je nám, hriešnym ľuďom, predkladaný samotný Spasiteľ Isus Christos. „Chlieb a víno nie sú obrazmi Tela a Krvi Christa, ale samotné Božské Telo Christa, lebo Sám Christos povedal: „Toto je Moje Telo“ (Mt 26, 26) a nie podoba, alebo obraz Tela., „Toto je moja Krv“ (Mt 26, 28) a nie podoba Krvi. Ako teda pristupovať k svätej Eucharistii?

Sv. Ján Zlatoústy hovorí: *„Kto pristupuje k čaši bez pokánia, v hriechu, je horší než posadnutý. Takí nemajú miesto pri spoločnej čaši. (PRUŽINSKÝ, Š.: Úvod do Svätého Písma Nového zákona. Prešov 2001, s.356). „Hovorím to vám,* - pokračuje opäť sv. Ján Zlatoústy, - *ktorí prijímate (Eucharistiu), ale aj k vám (duchovným), aby ste rozdávali dary so všetkou zodpovednosťou. Očakáva vás nemalý trest, keď vy, vediac, že niekto nie je zbožný, dovolíte účasť na tomto stolovaní (prijímaní). Jeho krv bude vyhľadávaná z vašich rúk. Hoci by to bol vojvodca, popredný náčelník, ale aj sám kráľ, ktorý nosí kráľovskú korunu, ale keď pristupuje (k čaši) nedôstojne, prekaz mu to: ty máš tu väčšiu moc než on“.* To teda znamená, že aj my, ak chceme pristupovať k Svätej Eucharistii, musíme byť na ňu dôstojne pripravení. Môžeme sa opäť zamyslieť nad tým, ako sa pripraviť, aby sme mohli prijímať, čo najčastejšie.

Na prijímanie Eucharistie nám nestačí, aby sme išli na spoveď a večer sa pomodlili modlitby k prijímaniu. Mnohí ľudia sa veľmi mýlia, že vždy, keď chcú ísť k Eucharistii, musia ísť len na spoveď. Podmienkou k prijímaniu Svätej Eucharistie nie je len spoveď, ale úprimné a skutočné pokánie. Skutočnou podmienkou k prijímaniu je to, aby si človek uvedomil, aký je hriešny a nedôstojný prijímať Telo a Krv Christa.

Ak chceme žiť s Christom, môžeme to dosiahnuť jedine častým prijímaním Jeho najčistejšieho Tela a Krvi. Christos ustanovil Eucharistiu preto, aby sme ju prijímali, čo najčastejšie. Lekára potrebujú chorí, nie zdraví. Tak je to aj s nami. Telo síce môže byť zdravé, ale naša duša je chorá, nakazená jedom, ktorý sa volá hriech. A liekom na tento jed, túto zhubnú chorobu, ktorú by sme mohli prirovnať k rakovine, je práve Svätá Eucharistia. Ak je človek chorý, ide k lekárovi a ten mu predpíše lieky, aby sa uzdravil. Eucharistia je takýmto liekom na našu duchovnú slabosť. Eucharistia nebola ustanovená pre svätých, ale pre všetkých ľudí, aby pomocou nej kráčali po správnej ceste k spáse. Veď aj Christos povedal: „Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov“. Veď, kto z nás môže povedať: „Som bez hriechu?“ Nikto. Či sa azda nazdávame, že keď ideme raz za rok na spoveď a vyspovedáme sa, tak práve v tej chvíli sme dôstojní prijať prečisté Telo a Krv Isusa Christa?

Tí, ktorí pristupujú k čaši pravidelne, pravidelne sa spovedajú, to znamená, aspoň každé dva, tri týždne, žijú skutočným, kresťanským životom, títo ľudia žijú eucharistickým životom podľa Christových slov: *„Kto je moje Telo a pije moju krv má večný život a ja Ho vzkriesim v posledný deň“ (Jn 6, 54).* Sú však aj ľudia, ktorí nedôstojne prijímajú Svätú Eucharistiu mysliac si, že tým oklamú kňaza, čo sa im aj mnohokrát podarí, ale Boha sa oklamať nedá.

Svätý Makarij Alexandrijský raz rozprával o jednom videní, ktoré mal, keď sa slúžila svätá liturgia. Bratia mnísi prichádzali ku kňazovi a prijímali Sväté Tajiny - Telo a Krv Isusa Christa. Vystierali svoje dlane, aby mohli prijať sväté Tajiny. V prvých storočiach kresťanstva sa Eucharistia podávala do rúk. Dnes takto prijímajú iba kňazi. Ľudia prijímajú lyžičkou. To preto, že sa vyskytlo mnoho prípadov, keď si Eucharistiu potajme zobrali domov a potom nad ňou čarovali. Démoni však predbiehali kňaza, kládli niektorým mníchom na ruky uhoľ. Naopak, Telo Christovo dávané kňazom sa vznieslo k oltáru. Keď však niektorí dôstojní prijímania vystierali ruky k Eucharistii, zlí duchovia odstupovali od nich a utekali od nich s veľkým úžasom. Svätý Makarij videl Anjela, ktorý stál pri oltári a spolu s rukou kňaza vystieral aj svoju ruku k oltáru a pomáhal v rozdávaní Eucharistie.

Od tejto chvíle spočívala na svätom Makarijovi blahodať Božia. Odkrývala mu počas bdení, pri čítaní žalmov a modlitieb, ktorý z bratov sa pri pokušení zlých duchov nechal unášať zlými myšlienkami. Bratia tak nemohli pred ním ukrývať svoje nedostatky a tak nedôstojne pristupovať ku svätej Eucharistii *(ИГУМЕН МАРК: Отечник проповедника. s.477 – 488).*

My sme slabí a hriešni. Často nevidíme svoje vlastné hriechy, ale hriech iných si veľmi rýchlo všimneme. Preto sa nečudujme, že nevidíme tú blahodať, ktorá schádza na dary, ktoré sú predložené v podobe chleba a vína, aby sa po našich modlitbách a prosbách posvätili Svätým Duchom a stali sa tak Telom a Krvou Isusa Christa. To, že to nevidíme svojimi očami je preto, lebo naša duša je ďaleko od Boha. Naša viera je slabá. Naša myseľ, náš rozum, naše srdce je plné hriechu. A práve to nám bráni vidieť a cítiť tú blahodať. Mnohí svätí mali možnosť vidieť veci, ktoré si my ani nevieme predstaviť. Je to tiež dar od Boha za ich svätosť, modlitby, úprimné pokánie a askézu vo svojom živote, vďaka čomu sa dokázali priblížiť k Bohu a získať tak večný život. To by malo byť v našom živote hlavným cieľom. K tomu však potrebujeme svätú Eucharistiu, bez ktorej to nikdy nedokážeme.

jerej Mgr. Ján Pilko, PhD.

Farnosť Choňkovce z historického pohľadu

Pri príležitosti 600. výročia prvej písomnej zmienky

V r. 1968 sa aj Choňkovce, vďaka niektorým štváčom, stali miestom, kde sa nenávisť a nevraživosť jedného náboženstva k druhému (katolíci a pravoslávni), prejavili v každodennom živote. Najviac to pocítil miestny pravoslávny duchovný - Pavol Mucha aj so svojou rodinou., veľmi skromný, mierumilovný a dobrý človek, ktorý to už nevládal vydržať, keď bol aj miestnym rozhlasom vyzývaný, aby opustil túto obec. Nakoniec ju aj opustil a odišiel. Je nepríjemné o tom písať, ale tak to bolo. Potom žil v Lastomíre so zdravotnými ťažkosťami, ku ktorým prišiel aj vďaka tomuto duchovnému ubíjaniu, ktorého sa mu tu dostalo v r. 1968.

Aj keď pravoslávni veriaci v Choňkovciach a na filiálkach v tom čase tvorili prevažnú väčšinu, pravoslávnu farnosť v Choňkovciach zrušili, aj napriek tomu, že Okresná komisia rozhodla, že bude presunutá na Koňuš. 17. júla 1968 bol zrušený štátny súhlas, ktorým bol zriadený pravoslávny farský úrad v obci Choňkovce.

Pravoslávny farský úrad v Choňkovciach v svojom prípise zo dňa 7. 10. 1968 oznámil Východoslovenskému krajskému národnému výboru, odbor školstva a kultúry – oddelenie pre veci cirkevné, že k Pravoslávnej Cirkvi sa prihlásila veľká časť veriacich, a to v Choňkovciach 175 veriacich, na filiálke v Koňuši 131 veriacich a na filiálke v Priekope 26 veriacich. Doposiaľ sa k Pravoslávnej Cirkvi prihlásilo celkom 332 veriacich, ktorí svoju príslušnosť k Pravoslávnej Cirkvi potvrdili aj vlastnoručnými podpismi, ktoré tiež predložili. Za príslušníkov k Pravoslávnej Cirkvi sa hlásia pravoslávni veriaci aj zo susedných dedín. Napríklad v r. 2001 sa pri štatistike prihlásilo v susednej Tibave 11 pravoslávnych veriacich. V Tibave stojí dodnes drevený pravoslávny kríž. Tu sa za Slovenského štátu v 40-tych rokoch slúžili pravoslávne bohoslužby, ktoré slúžil duchovný igumen Ihnatij (Čokina). Aj napriek veľkej štvavej propagande voči Pravoslávnej Cirkvi sa všade, aj pri štatistike v r. 2001, hlásia pravoslávni veriaci.

Pravoslávni veriaci na tejto farnosti, aj keď boli vo väčšine, nechceli vyvolávať nepokoje a násilnosti, tak ich viedol ich duchovný Pavol Mucha. Gréckokatolíci, za pomoci rímskokatolíkov, násilne prevzali chrám v Choňkovciach, v ktorom sa vykonávali pravoslávne bohoslužby - preto sa pravoslávni veriaci na bohoslužby museli zhromažďovať pred chrámom, neskôr na faru a napokon išli do domu veriacej Ruženy Kupcovej. Malo to byť do tej doby, pokiaľ bude rozhodnuté o spoločnom užívaní chrámu. Farnosť teda nezanikla, fungovala, bohoslužby sa slúžili, a predsa farnosť bola takticky zrušená.

Okresná komisia pre cirkevné otázky v Michalovciach na svojom zasadnutí prejednávala odvolanie Eparchiálnej rady Pravoslávnej Cirkvi a veriacich z obce Choňkovce a Koňuš, k čomu prijala následne uznesenie: vo farnosti Choňkovce bude systematizovaný farský úrad Pravoslávnej Cirkvi na filiálke Koňuš do času, kým nebude doriešený problém spoločného užívania kostola. Ministerstvo kultúry Slovenskej socialistickej republiky v Bratislave zo dňa 18. 2. 1969 píše veriacim do Choňkoviec, že na základe predložených podkladov zo strany Eparchiálnej rady Pravoslávnej Cirkvi v Michalovciach, komisia vyjadrila súhlas so systemizovaním pravoslávnej farnosti vo filiálnej obci Koňuš - podpísaný riaditeľ sekretariátu pre veci cirkevné A. Belanský. Aj Okresný národný výbor píše kurátorom do Choňkoviec, že systemizácia /zradenie/ farského úradu vo vašej farnosti sa mala uskutočniť za predpokladu, že dôjde k dohode o spoločnom užívaní kostolov. 14. januára 1970 prišli aj pravoslávni kurátori z Priekopy urgovať svoju žiadosť o vykonávaní pravoslávnych bohoslužieb na filiálke Priekopa, kde je 13 pravoslávnych rodín s počtom 51 pravoslávnych veriacich.

V nepokojných rokoch 1968-1970, po obnovení činnosti gréckokatolíckej cirkvi zakázanej štátnou správou v r. 1949, aj v Choňkovciach dochádza k spoločnému užívaniu tunajšieho chrámu. Aj napriek tomu, že toto spoluužívanie chrámu netrvalo dlho a veriaci museli stále znášať intrigy a vyhrážky svojich spoluobčanov, neprajníkov, zostali verní pravoslávnej viere.

Sviatok sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach

Fotografia z čias, kedy väčšina pravoslávnych na Slovensku bola nútená oslavovať Boha v najrôznejších náhradných priestoroch

V r. 1970 sa uzatvorila dohoda o spoločnom užívaní tunajšieho chrámu, ktorú uzatvoril pravoslávny duchovný Jozef Nadzam, administrátor z Podhoroďa, s gréckokatolíckym duchovným. Tá trvala do 6. augusta 1990, kedy pravoslávnym veriacim zabránili vstup do chrámu. Ešte 13. marca 1970 gréckokatolícky duchovný odmietol uzavrieť dohodu, a čo viac, poštval svojich veriacich, ktorí sa vyhrážali pravoslávnym veriacim a duchovnému Jozefovi Nadzamovi. Verejne na neho nadávali a v obci vznikali nepokoje. Už to je podivné, že dohodu uzatvorili večer o 22.00 hod., kde sa zhromaždilo veľa gréckokatolíckych veriacich. Keď spomedzi nich odchádzal pravoslávny duchovný, nemiestne na neho pokrikovali a nadávali. Nadávali aj pravoslávnym veriacim, ktorí tam boli prítomní. Gréckokatolíci pripustili rímskokatolíkov do chrámu, lebo tí tu svoj chrám ešte vtedy nemali, že je to ich spoločný majetok a konali tam aj svoje bohoslužby. Pravoslávnych tam už nechcú pripustiť, tí nech idú za hranice. Spoločné slúženie úmyselne narušovali gréckokatolíci, oltár nechali pred pravoslávnymi bohoslužbami bez plachiet, neotvorili chrám, vyhrážali sa, sťažovali a znemožňovali vykonávanie bohoslužieb a podobne. Aj toto všetko malo odbíjať veriacich od Pravoslávnej Cirkvi.

Aby sa odbilo čo najviac veriacich od Pravoslávnej Cirkvi, za celé tie roky tu nebola zriadená pravoslávna farnosť. Podarilo sa to až v r. 1999. Zrušenie Pravoslávneho farského úradu v Choňkovciach štátnymi úradmi malo za cieľ zlikvidovať Pravoslávnu cirkev. To sa im však nepodarilo. Čo sa im však podarilo, bolo zníženie počtu pravoslávnych veriacich. Potrebovali oslabiť a rozbiť farnosť, ktorá bola kedysi silnou farnosťou s 1808 veriacimi (Schematismus Presovensis 1948). Tŕňom v očiach bolo aj to, že sa tu slúžilo podľa starého kalendára a až v r. 1965 prešli na nátlak štátnej správy na nový kalendár, ale za tým sa neskrývali veriaci, ale niekto iný. Chceli zničiť silnú farnosť, alebo aspoň oslabiť a to sa im podarilo. Len posúďte sami. Mám v ruke dokument z r. 1969, kde veriaci prehlásili, že chcú byť pravoslávnymi a podložili to svojimi vlastnoručnými podpismi - Choňkovce 221 veriacich, Koňuš 219 veriacich, priekopa 50 veriacich, spolu 490 pravoslávnych veriacich., z Tibavy neboli podpisy doložené. Štatistika z r. 2001 uvádza, že Choňkovce majú už len 68 pravoslávnych veriacich, Koňuš 46 pravoslávnych veriacich, Priekopa 14 pravoslávnych veriacich, Tibava 11 pravoslávnych veriacich, spolu 139 pravoslávnych veriacich. No aj napriek tomu si postavili nové pravoslávne chrámy. To sa dnes nedá inak pochopiť, len tak, že Boh bol na ich strane a pomáhal im. Kto sa ale chce proti Bohu postaviť, ten zahynie.

Pokračovanie v ďalšom čísle Prameňa
Mitr. prot. ThDr. Štefan Horkaj

Na zamyslenie ...

„Veru hovorím vám: Niet nikoho, kto opustil dom alebo bratov alebo sestry, alebo matku, otca alebo deti, alebo pole pre mňa a pre evanjelium, žeby nedostal sto razy toľko: teraz v tomto veku… v budúcom veku večný život“. – Mk 10,29-30

Tesne na úpätí hory svätej počajevskej lavry, medzi domami, sa v jednom dvore vypína k nebu zlatá kupolka drevenej kaplnky. Len málokto vie, že vo dvore pod ochranou bratov lavry, existuje zvláštny charitný domov, kde žijú muži, ženy, mníšky, siroty, bezvládni, ale bývajú tu aj bezdomovci.

Jednou z nich je aj 83 ročná Darja, ktorej príchod do Počajeva mal zvláštny dôvod. V dobe bezbožnosti, v r. 1977, sa jej manžel, ktorý bol „pokrokového myslenia“, rozhodol, že si uchráni ich spoločných šesť detí od „zmyslov zbavenej veriacej“ matky a nedovolil jej, aby sa stretávala s deťmi. Darja od veľkého žiaľu z túžby za deťmi začala navštevovať sväté miesta, aby si takto zmiernila svoj veľký žiaľ. Tak sa raz dostala do Počajeva, aby tam prijala poslušanie a pracovala v lavre. Starci monastiera jej nedali požehnanie k tomu, aby sa vrátila domov. So svojím požehnaním jej deti zverili Bohu a pod ochranný omofor Bohorodičky. Príkaz starcov bol jednoznačný: „Domov nechoď, lavru neopúšťaj!“. Počas uplynutých 30 rokov sa Darja modlila za svoje deti, o ktorých nič nevedela.

Nedávno však prostredníctvom jednej pútničky dostala podrobné informácie o svojich deťoch: všetky tvoje deti žijú, sú zdraví, darí sa im, poniektorí z nich už vychovávajú deti – tvojich vnukov. Dostala aj list, napísal jej jeden so synov a tak vznikla nádej na to, že ešte pred svojou smrťou sa stretne so svojimi deťmi.

Vyzerá to tak, že tridsaťročná, vytrvalá modlitba prináša svoje ovocie. Nepodmienečná viera v Boha dokáže zázraky. Je dobre vedieť, že ešte aj v našej dobe sú ľudia, ktorí príkaz nášho Spasiteľa berú vážne a snažia sa ich naplniť: ***„niet nikoho, kto opustil dom pre Christa a Evanjelium, … žeby nedostal sto razy toľko: teraz v tomto veku, a v budúcom veku večný život“.***

igumen Serafim (Fedik)

Svedectvo o sile sv. tajiny krstu

Len nedávno sa mi pod ruky dostalo svedectvo istej pani, ktorá sa stala svedkom zvláštnej udalosti spojenej so sv. tajinou krstu, ktorá na ňu mocne zapôsobila.

Uvedená príhoda svedčí o krste, ako o mystériu, tajomstve (sviatosti), ktorým sa odpúšťajú hriechy, ktoré má očisťujúcu, oslobodzujúcu a posväcujúcu silu.

Táto pani bola na pracovnej ceste v Rusku, v malom meste neďaleko Moskvy. Bola nedeľa, a hoci nie je pravoslávna, chcela sa zúčastniť bohoslužieb. Prišla do monastierského chrámu a tu bola svedkom mocného Božieho pôsobenia.

... Bola nedeľa, chrám bol plný ľudí., možno aj preto, že v tento deň tu malo byť pokrstených dosť veľa detí. Krstní rodičia sedeli s bábätkami a trpezlivo čakali. Všetky deti sa správali pokojne - až na jedného trojmesačného chlapčeka, ktorý bez prestania kričal. Krstná mama sa ho snažila upokojiť. S chlapčekom v náručí sa prechádzala po chráme, no márne. Chlapček stále kričal, vyzeralo to, ako keby mal kŕče. Bolo vidieť, že celá situácia bola žene veľmi nepríjemná, trápna. Všetci sa na ňu súcitne pozerali. No čo sa dalo robiť? Napokon prišiel kňaz a so súhlasom všetkých prítomných sa rozhodol, že kričiace dieťa pokrstí ako prvé. Väčšinou bývalo tak, že sa deti upokojili, len čo začal obrad krstu. No nebolo to tak s týmto chlapčekom. Čím ďalej viac a viac kričal na plné hrdlo. **Keď nadišiel okamih samotného krstu (trojitým ponorením do vody), počas prvého ponorenia sa udialo niečo strašné - Sotva sa trojmesačného chlapca dotkla voda, zreval hrubým, basovým hlasom: „Horím!“ a z jeho úst vychádzali tie najšpinavšie nadávky a kliatby.** Okolostojaci ľudia boli celí bez seba, no kňaz, ktorý držal dieťa v náručí, žiadal, aby sa prežehnali, upokojili a pokračoval v obrade krstu. Keď dieťa kňaz ponáral do vody druhý krát, chlapec opäť hrešil a preklínal, no jeho slová už neboli také zrozumiteľné. Pri treťom ponorení sa telo chlapčeka zachvelo, potom sa kŕčovito stiahlo a chlapec začal chrčať, ako keby sa dusil. Nakoniec dieťa zoslablo a ležalo ako mŕtve v kňazových rukách. Ten ho rýchlo zavinul do bieleho plátna, dokončil obrad krstu, myropomazania a ako predpisuje obrad krstu muža (chlapca), voviedol dieťa za ikonostas, do prestolnej časti. Keď sa vrátil s chlapcom z oltára, dieťa už ležalo úplne pokojne - v polospánku v kňazovom náručí, ako keby sa nebolo nič stalo. Len, čo krstná matka odišla s chlapcom z chrámu, všetci prítomní obkolesili kňaza s otázkou: „Otče, čo to bolo?“ Kňaz si vzdychol, prežehnal sa a povedal: „Vrodená posadnutosť. Kiežby dal Hospoď Boh, aby bolo teraz už všetko v poriadku.“

Toľko príbeh o veľkej láske Boha k človeku, Ktorý nás hriešnych - cez sv. tajinu krstu, cez to preveľké tajomstvo vody Jordánu, ktoré si v týchto dňoch pripomíname a slávime, nás robí synmi Nebeského Otca a dedičmi Božieho Kráľovstva. Príbeh, ktorý nás vyzýva zamyslieť sa nad tajomstvom krstu, nad mojou vlastnou odpoveďou na tento veľký Boží dar, nad vlastným životom s Bohom a v Bohu, do ktorého sme boli skrze krst včlenení...

Ale takisto nám tento príbeh evokuje zamyslieť sa nad odpoveďou kňaza veriacim, keď sa ho pýtali, čo sa vlastne stalo pri tom „zvláštnom“ krste. To isté sa deje ukryto pred našimi telesnými očami pri každom krste. Láskavý Boh však, aby nás varoval a poučil, o tom aký strašný je hriech a jeho pôvodca diabol, odkryl pred nami závesu duchovného sveta. Chcel nás upozorniť na to, do akých strašných pút sa človek sám, skrze hriech, vrhá a neraz, už ovládaný hriechom a hnaný hriešnou túžbou po niečom, zversky dokáže obetovať aj svoje novonarodené, či ešte ani nenarodené dieťa a pritom to zakryť pod rúško nevinných horoskopov, hľadania, či odkrývania budúcnosti, kariet, mágov, neraz, ani si neuvedomujúc, ako sami seba a svoje nevinné deti žertvujeme satanovi. Satan veľmi rád ponúkne človeku svoju „pomocnú“ ruku a chce za to „len“ našu nesmrteľnú dušu. A tak bolo aj v tomto prípade - rodičia chlapca, aby boli v zamestnaní veľmi úspešní, zasvätili svoje dieťa satanovi už v matkinom lone. Boh však vo Svojej láske to zariadil tak, že veriaca kmotra sa postarala o krst dieťaťa a to mohlo byť vytrhnuté z rúk zlého.

My, ktorí sme boli pokrstení, vážme si tohto veľkého Božieho daru, ďakujme zaň Bohu a všemožne sa snažme chrániť si blahodať Božiu, ktorú sme krstom dostali.

jerej Dušan N. Tomko

Kanonizácia nového svätého Jeruzalemskej Pravoslávnej Cirkvi

V nedeľu, 29. novembra 2009, Jeho Blaženosť, patriarcha Svätého mesta Jeruzalem a celej Palestíny, Teofil III., slúžil, za účasti veľkého počtu veriacich, sv. liturgiu v chráme sv. Fotinie Samaritánky v Šekeme.

S Jeho Blaženstvom spoluslúžili hierarchovia Jeruzalemskej, Cyperskej, Gréckej Cirkvi a veľké množstvo duchovenstva.

Pred začiatkom sv. liturgie patriarcha Teofil prečítal rozhodnutie Posvätného Synodu Jeruzalemskej Cirkvi o kanonizácii sv. novomučeníka Filumena. Patriarcha vo svojom slove pripomenul, že otec Filumen, hneď po ustanovení za predstaveného monastiera pri Jakubovej studni, bol bratstvom Svätého hrobu nazývaný novomučeníkom, čo bolo prepoveďou jeho mučeníckej smrti. Po ukončení sv. liturgie sa konala procesia so schránkou, v ktorej sa uchovávajú kvapky krvi sv. Filumena.

Sv. prepodobný novomučeník Filumen

Sv. novomučeník, archimandrita Filumen, sa narodil 28. októbra 1913 v Nikózii na Cypre. V r. 1927 vstúpil spolu so svojim bratom Alexandrom do monastiera Stavro Vuni (na Cypre, založený ešte v r. 327 sv. cisárovnou Helenou). V r. 1934 odchádzajú obaja bratia do Svätej Zeme, kde vstúpili do Bratstva Svätého Hrobu. Tu začali študovať na gymnáziu a v r. 1934 prijali obaja mníšsky postrih s menami Filumen a Elpidios. V tom istom roku bol Filumen rukopoložený na jerodiakona. Jeho brat, už jeromanach Elpidios, bol neskôr povolaný k službe v Alexandrijskej Pravoslávnej Cirkvi. Otec Filumen po ukončení seminára v r. 1939 niesol rôzne poslušenstvo v Jeruzalemskom patriarchate., nejaký čas žil v Lavre sv. Sávu. 1. novembra 1944 bol rukopoložený na jeromonacha. Zastával funkciu predstaveného rôznych chrámov a monastierov vo Svätej Zemi. 8. mája 1979 bol ustanovený za igumena monastiera pri Jakubovej studni v Samárii (severná časť západného brehu Jordánu), kde bol neskôr, 29. októbra 1979, zabitý v oltári chrámu.

Predtým, než prijal archimandrita Filumen mučenícku smrť, objavila sa v monastieri skupina židovských fanatikov, ktorí od neho chceli a s krikom sa dožadovali, aby boli sňaté kríže a ikony z miesta Jakubovej studne, pretože ich tieto kresťanské symboly urážajú a rušia pri modlitbe na tomto, pre nich svätom, mieste.

Otec Filumen to odmietol a pripomenul im, že Jakubova studňa bola a zostáva pravoslávnou svätyňou počas niekoľkých storočí. Na to mu rozvášnení Židia odpovedali, aby sa pripravil na najhoršie, keď odtiaľ neodíde. Vykrikovali, rúhali sa Bohu, vyhrážali kresťanom. S tým fanatici odišli.

29. októbra 1979, v deň pamiatky sv. apoštola Matúša, bola veľká prietrž mračien a veľmi pršalo. Vtedy vtrhli vrahovia do monastiera a sekerou zaťali otcovi Filumenovi do tváre tak, že mu spôsobili ranu v podobe kríža (z vrchu dole a od jedného ucha k druhému), nakoniec mu vypichli obe oči. Na pravej ruke mu po článkoch poodsekávali prsty, ktorými na sebe kresťan zobrazuje znamenie spasiteľného svätého kríža Hospodinovho. Aj to sa vrahom zdalo málo a tak znesvätili svätý chrám, rozbili sv. kríž, rozhádzali a znesvätili bohoslužobné nádoby a robili mnohé ďalšie rúhavé skutky.

30. októbra 1983 Jeho Blaženosť Diodor, patriarcha jeruzalemský (+2000), v sprievode gréckych biskupov, archimandritov, kňazov a mníchov, vykonal odkrytie ostatkov otca Filumena.

Keď odkryli jeho hrob na cintoríne Bratstva Hrobu Hospodinovho na Sione, zistilo sa, že jeho ostatky sú úplne nedotknuté. Boli umyté, zaoblečené do nového kňazského rúcha, prenesené a uložené v chráme pravoslávneho seminára na Sione. Tu spočívali niekoľko mesiacov a boli znova pochované do nového hrobu na sionskom cintoríne. 8. januára 1985 boli ostatky sv. Filumena znova vybraté z hrobu, prenesené a uložené v chráme Svätej Trojice na Sione.

29. augusta 2008, v predvečer vysvätenia novovystaveného chrámu zasväteného sv. Fotínii Samaritánke (v gréckom monastieri pri Jakubovej studni v Samárii), boli ostatky prepodobného novomučeníka Filumena slávnostne prenesené do Šekemu (arab. Nábulus, hebr. Šchem). Presne 30 rokov od jeho mučeníckej smrti, 29. novembra 2009, bol sv. prepodobný novomučeník Filumen pripočítaný do zástupu svätých.

Svätý prepodobnomučeník Filumen,
pros Boha za nás!

Na ceste k Bohu ...

Biblia a Božie zjavenie

Keď umieral anglický spisovateľ Sir Walter Scott (1771-1832), obrátil sa s prosbou na svojho zaťa - Lokharda: „Syn môj, prines mi knihu“. - V dome bola veľká knižnica a tak zať, aj keď mu bolo trápne, sa spýtal: „Sir, ktorú knihu?“ – Zomierajúci mu odpovedal: „Je iba jedna Kniha, ... prosím, prines mi ju“. - Vtedy Lokhard pochopil a priniesol mu Bibliu.

Grécke slovo „Biblia“ znamená „knihy“. A tak už sám názov hovorí o tom, že Sv. Písmo, ako sa Biblia aj inak nazýva, sa skladá z mnohých kníh, ktoré voláme svätými, lebo boli napísané pod Božím vedením a ukazujú nám cestu k svätosti a k naplneniu vyššej duchovnej jednoty s Bohom. Tieto knihy boli napísané v období vyše 1600 rokov, čo zahrňuje 60 ľudských pokolení., boli napísané približne 40-timi autormi zo všetkých spoločenských vrstiev – králi i jednoduchí poddaní, vojvodcovia i rybári, filozofi aj pastieri. Boli napísané v rozličných jazykoch, na rozličných miestach, na troch kontinentoch – v Ázii, Afrike, Európe. No pri tom všetkom hovoria o tom istom: o tom, ako človek stratil Raj – život v milosti a šťastí, a ako nám možno tento stratený Raj opäť získať.

Biblia – to nie je zborník abstraktných pojmov a dogiem, ani súbor morálnych príkazov a zákazov. Biblia v sebe ukrýva tajomstvo spoločenstva človeka s Bohom., také tajomstvo, ktoré sa dá odkryť iba skutočne a úprimne hľadajúcemu človeku. Každý v Biblii môže nájsť samého seba, príčiny svojich životných chýb a pádov, piliere a nádeje, na ktorých sa dá budovať skutočný život. Biblia je kľúčom k objaveniu pokladov ľudskej duše a cesty do domu Nebeského Otca. Biblia je spísaným zjavením sa Boha, Ktorý, tak ako v Raji, tak počas celých vekov, Sám vychádza hľadať človeka, aby ho znova priviedol do Raja.

Boh sa najprv dáva poznať ľuďom, ktorí boli otvorení k poznávaniu Božej vôle, najprv starozákonným spravodlivcom, biblickým patriarchom – Noemu, Abrahámovi, Mojžišovi, Dávidovi, prorokom, neskôr, už v Novom Zákone, Isusovým apoštolom, učeníkom, z ktorých niektorí, pod vedením Božieho Ducha, zapísali ľudským jazykom im zjavené slovo Samého Boha.

„Všetko, čo je tu zapísané, - hovorí sv. Ján Zlatoústy, - má hlboký význam pre našu spásu. Niet jedinej čiarky, slova v Písme, ktoré by v sebe neskrývalo hlboké tajomstvo Božej premúdrosti“.

Sväté Písmo sa skladá zo Starého a Nového Zákona. Starý Zákon má prípravný charakter, hovorí nám o Božom stvoriteľskom diele, o strate človeka jeho prvotnej rajskej dôstojnosti, o putovaní a hľadaní Boha. Starý Zákon predpovedá príchod Spasiteľa, potvrdzuje ľudstvu prvé duchovno-mravné prikázania. Srdcom celého Božieho zjavenia je Nový Zákon, predovšetkým Evanjelia, ktoré zachytávajú obraz Hospodina Isusa Christa, udalosti Jeho života, Jeho slová a skutky. Veď iba v Christovi sa v plnosti Boh zjavil ľuďom. Preto aj Christovo Evanjelium znamená „blahú, radostnú zvesť“, - zvesť o tom, že sa človeku, skrze Christa a v Christovi, vracia večný život v skutočnej radosti a šťastí.

pripravil otec Nikodim

Premožiteľ démonov, ktorý rozháňaš temné mocnosti, svojou pokorou si zdedil zem, a teraz panuješ na nebesiach, pros preto za nás u milosrdného Boha, aby spasil naše duše.

Tropár prepodobnému novomučeníkovi Filumenovi, hlas 3.

44. rokov pôsobenia na farnosti Michalovce

Prot. ThDr. Štefan Horkaj sa narodil 17. augusta 1939 v obci Byšta, okr. Trebišov, v rodine maloroľníka. Stredoškolské vzdelanie s maturitou ukončil v r. 1957 v Prešove, vysokoškolské na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte v Prešove v r. 1961. Po ukončení vojenskej základnej služby bol rukopoložený na diakona a na kňaza 3. mája 1964 biskupom - vikárom Metodom v katedrálnom chráme Svätého Ducha v Michalovciach a ustanovený za predstaveného katedrálneho chrámu Svätého Ducha v Michalovciach. Od r. 1968 sa stal aj správcom cirkevnej obce Michalovce, na ktorej pôsobil do r. 2009. Jeho 44 rokov pôsobenia na farnosti bolo spojené s mnohými radosťami, ale aj skúškami, neraz bezvýchodiskovými situáciami, ktoré s optimizmom, elánom, pracovitosťou s veriacimi, a hlavne s pomocou Božou, dokázal uniesť a korunovať úspechom.

Každému je známe, že väčšiu časť dňa bol v chráme, alebo pri chráme. Jeho kňazské povinnosti boli vždy na prvom mieste. Na bežné opravy chrámu, či už fasády, strechy, odkvapov a iné menšie práce, nepotreboval majstrov. S radosťou to urobil sám, len aby nezaťažoval iných. Koľko času a práce musel vynaložiť, keď sa robil ikonopis v celom bývalom katedrálnom chráme. Keď sa chrám zaskvel v plnej kráse a nádhere, musel odísť. Nebol prvý, ani posledný. Takúto ťažkú skúšku sme prežili skoro všetci. Milostivý Pán Boh nás neopustil a doprial nám i o. Štefanovi prežiť radosť Vzkriesenia - radosť, ktorú treba prežiť. Bolo to vtedy, keď prišiel deň posvätenia nového chrámu. Chrámu, ktorý sa podarilo postaviť s pomocou Božou, z milodarov, za pomoci veriacich, sponzorov i ÚER v Michalovciach. Sťahovanie, či putovanie sa do tretice skončilo. Chrám bol zasvätený solúnskym bratom - sv. Cyrilovi a Metodovi. Sen o. Štefana sa splnil.

Mnohí si povieme, nič zvláštneho, veď sme to skoro všetci prežili. Nie je to celkom tak. Urobil niečo viac. Situácia v meste bola iná, než na dedinách. Bola komplikovanejšia i zložitejšia. Mimo tejto práce dokázal pracovať aj na sebe samom. Málokto to z nás dokázal. Urobil viac, preto by mal byť pre nás dobrým príkladom.

Už od prvých dní svojej kňazskej služby prejavil veľký záujem o štúdium dejín Pravoslávnej cirkvi na Slovensku, najmä na východnom Slovensku. Absolvoval všetky cykly postgraduálneho štúdia na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte v Prešove. Systematicky študoval odbornú literatúru, archívne dokumenty. Výsledkom boli mnohé odborné články publikované v našej, no i zahraničnej cirkevnej tlači.

Znalosť tejto problematiky ho priviedla k tomu, že napísal aj ucelenú vedeckú prácu, za ktorú mu bola udelená akademická hodnosť doktora pravoslávnej teológie (ThDr.). Práca má názov: *Historické svedectvá o Pravoslávnej cirkvi na východnom Slovensku.* Vo vedeckej práci pokračoval ďalej a výsledkom jeho snaženia bola nová historická štúdia v spolupráci s prof. ThDr. Štefanom Pružinským, CSc. pod názvom: *Pravoslávna cirkev na Slovensku v 19. a 20. storočí, Prešov 1998.* Uvedená práca je výstupom v rámci vedeckého grantového projektu Pravoslávnej bohosloveckej fakulty v Prešove v r. 2000. Je aj spoluautorom knihy: *Vlastivedný slovník Rusínov-Ukrajincov Prešovsko, Prešov 1999.* V spolupráci s profesorom ThDr. Štefanom Pružinským zostavil knihu: *Eucharistia, Tajomstvo Božieho kráľovstva, Prešov 2003.*

Výsledky svojho vedeckého bádania úspešne uplatňoval ako odborný asistent na katedre cirkevných dejín, na ktorú bol prijatý v r. 1992 a 2007. Odborné štúdie ku konkrétnym otázkam dejín Pravoslávnej cirkvi publikoval v Pravoslávnom teologickom zborníku, ktorý každoročne vydáva Pravoslávna bohoslovecká fakulta Prešovskej univerzity. Od svojich študentských čias prispieval do časopisu Odkaz sv. Cyrila a Metoda, kde bol aj dlhoročným členom redakčnej rady. Je dopisovateľom do novín Prameň, ale aj do regionálnych novín Michalovčan, Extra Zemplín a Hlas Zemplína.

Pri dožití sa 70 rokov svojho života oslávil jubilant, duchovný Štefan Horkaj, aj svoje 44 ročné pôsobenie medzi veriacimi v Michalovciach, kde im slúžil sv. liturgie vo všetkej svojej skromnosti. Ďakoval Pánu Bohu, že mu umožnil toľko rokov slúžiť, lebo si uvedomoval, ako to aj povedal, že mnohí jeho priatelia sa nedožili ani polovicu z toho a zanechali manželky a deti. Ďakoval aj tým, čo s ním toľko rokov vydržali v každodennom živote, ale aj v zložitých situáciách po r. 1968, aj vtedy, keď slúžili v náhradných priestoroch na rôznych miestach, keď budovali chrám a ikonostas. Ďakoval aj za to, že s ním veriaci vydržali aj v ťažkých situáciách, že ostali vo svojej viere zachovávajúc tradíciu Pravoslávnej cirkvi a to je jeho najvyššie vyznamenanie, aké môže duchovný dostať. V súčasnosti je o. Štefan administrátorom PCO Choňkovce a Koňuš. Na novom pôsobisku mu všetci želáme veľa úspechov, zdravia a Božieho požehnania.

Mitr. prot. Mgr. Ladislav Fedor

Zo života CSOŠ sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach

Krásni a mladí ľudia sú hračkou prírody, ale krásni starí ľudia sú umelecké diela“(Goethe)

Sme CSOŠ sv. Cyrila a Metoda Michalovce. Naším poslaním je nielen vzdelávať, ale aj vychovávať mladých ľudí. V oblasti výchovy sa snažíme naším žiakom vštepovať zásady kresťanskej etiky, lásky a úcty k starým ľuďom, vedieme ich k tolerancii, zodpovednosti, citlivosti a rešpektu. Našou snahou preto je, aby sa s týmito zásadami a vlastnosťami žiaci našej školy ešte viac stotožnili. To bolo hlavné krédo nášho **projektu „Krása kvitne v každom veku“** , v rámci, ktorého sme v predvianočnom čase navštívili Domov dôchodcov.

Využili sme zručnosti a šikovnosť našich žiakov a majsteriek odbornej výchovy pri tvorbe účesov a zovňajšku starkých. Keďže na našej škole sa učia žiaci v odboroch vlasová kozmetika, kozmetik a kaderník, v predvianočnom čase sme dôchodcov radi ostrihali, zafarbili, urobili trvalú, oholili či ošetrili pleť starkých. Vieme, že každý človek túži byť pekný, príťažlivý a upravený bez ohľadu na vek. Ľudia žijúci v domovoch dôchodcov obvykle na tieto skrášľovanie služby nemajú peniaze, alebo im zdravotný stav nedovolí tieto služby využiť. Pre nich, aj pre žiakov, je veľmi dôležité, aby starí ľudia zažili teplo ľudského dotyku, pohladenie rúk, či príjemný pocit tepla na svojej tvári. Je pre nich dôležité, aby im niekto dodal sebavedomie a potvrdil im, že aj ich tváre sú umeleckým dielom, ktoré vytvoril čas. Skrášľovacie služby využilo v predvianočnom čase okolo 80 dôchodcov.

Žiaci našej školy ich skrášlili a zároveň poradili, ako sa majú starať o vlasy a pleť v ich veku. Na doplnenie vianočnej atmosféry sme im pripravili občerstvenie a krásny kultúrny program.

Táto akcia pomohla žiakom precítiť osudy starých a opustených ľudí., zažiť pocit šťastia z dobrého skutku., mali možnosť prezentovať svoje remeslo., mohli v sebe odkryť pocit zodpovednosti, dobrovoľnosti a princíp bezodplatnosti., precítiť radosť z maličkostí a blízkosti ľudí., urobiť radosť iným a tým sa aj duchovne pripraviť na Vianoce.

Aj dôchodcom táto akcia priniesla veľa - Radosť z prítomnosti mladých ľudí., mohli zažiť pocit šťastia a radosti, že niekomu na nich záleží., zvýšili si sebavedomie – že každý vek má svoje čaro a krásu., zažili príjemný pocit, že sa niekto o nich stará., zistili, že ich osudy nie sú mladým ľahostajné., oživili si spomienky a zážitky z mladosti pri spoločnom posedení, uvoľnili sa a zrelaxovali pri skrášľovaní.

* * * * * * *

ŠKOLA RODINNÝCH FINANCIÍ

Peniaze - Keď chýbajú, je to veľký problém. Keď ich máme, problémov neubúda.

Finančný trh patrí medzi najdynamickejšie sa rozvíjajúce oblasti ekonomiky. Sústavne sa na ňom objavujú nové a väčšinou komplikovanejšie produkty. Moderné komunikačné technológie ho robia dostupnejším, a zároveň si vyžadujú vyššie znalosti. Jazyk finančného sveta je pre bežného človeka často nezrozumiteľný, ale jazyk predajcov veľmi príťažlivý a zjednodušujúci. Jednoducho, bez dobrých znalostí a vedomostí o finančnom trhu a jeho tovaroch, sa dnes ťažko dajú urobiť správne rozhodnutia.

Projekt ŠKOLA RODINNÝCH FINANCIÍ na našej škole chce práve absolventom našej školy pomôcť získať správne vedomosti a znalosti, aby mohli robiť dobré rozhodnutia o svojich financiách, o svojom rodinnom, či osobnom rozpočte.

Žiaci majú možnosť získať veľa informácií na internete, a ako mnohí z nich, po troch hodinách skonštatovali – ani nepočítali s tým, že ich budú jednotlivé témy až tak zaujímať, že sa dozvedia toľko nových a užitočných vecí. Doteraz sa naučili pripraviť a kontrolovať svoj rodinný rozpočet, ako správne komunikovať s finančnou inštitúciou, kedy si vziať pôžičku, čo s našetrenými peniazmi, alebo ako myslieť na zadné vrátka pri nepredvídaných udalostiach. Oceňujú učenie pre prax a zaujímavú formu prezentácie. Zhodli sa na tom, že Škola rodinných financií je veľmi prospešný projekt, ktorý by malo absolvovať, čo najviac dospelých. Na začiatok dostali perá, karisbloky, brožúrky Škola rodinných financií a malé občerstvenie. Na každej hodine majú možnosť zasúťažiť si o pekné ceny. Po ukončení kurzu získajú účastníci certifikát.

Projekt Škola rodinných financií vznikol v spolupráci renomovanej britskej finančnej spoločnosti Provident Financial a jednej z najstarších a najkvalitnejších inštitúcií tretieho sektora - Nadácie pre deti Slovenska

Ing. Javorská J.

Z Pravoslávneho sveta

Medzipravoslávne stretnutie v Chambésy

V dňoch 9. – 13. decembra 2009 sa konalo vo švajčiarskom Chambésy druhé stretnutie Medzipravoslávnej Prípravnej Komisie Panpravoslávneho Snemu. Predstavitelia jednotlivých miestnych Pravoslávnych Cirkví riešili otázku udeľovania statusu autokefálie a autonómie v Cirkvi. Našu miestnu Cirkev zastupoval Jeho Vyskopreosvietenosť Juraj, arcibiskup michalovsko-košický.

Prvé zasadnutie Komisie, ktoré sa konalo v júni minulého roka, prejednávalo problém pravoslávnej diaspóry (čiže pravoslávnych žijúcich za hranicami svojej materskej Cirkvi) – otázky jurisdikcie a spravovania biskupstiev jednotlivých lokálnych Cirkví v iných krajoch. Rozhodlo sa vtedy o vytvorení biskupských zhromaždení, zložených zo zástupcov jednotlivých Pravoslávnych Cirkví, ktoré by boli koordinačným orgánom pre pravoslávnu misiu v danom regióne.

Decembrové stretnutie pripravilo propozíciu ohľadom udeľovania autokefality, či autonómie v Cirkvi. Pri udeľovaní statusu samostatnosti veľkú úlohu zohráva Synoda Cirkvi – matky, ktorej časť usiluje o istú formu samostatnosti. Materská Synoda, cez Ekumenický patriarchát, poinformuje ostatné lokálne Pravoslávne Cirkvi, a až po ich zhode ekumenický patriarcha, podpísaním tomosu, udelí danej miestnej Cirkvi status autokefality. Dokument nakoniec musí byť zverifikovaný predstaviteľmi ostatných Pravoslávnych Cirkví.

Naplánované je ešte tretie stretnutie, ktoré má prerokovať otázku cirkevných diptychov (list prvohierarchov miestnych Pravoslávnych Cirkvi). Všetky tieto stretnutia a propozície, ktoré z tých stretnutí vychádzajú, majú napomôcť k prípravám na Veľký Panpravoslávny Snem.

327 krstov v jeden deň

30. decembra 2009, vo farnosti sv. Nektárija v Harare, v hlavnom meste Zimbabwe, pokrstil metropolita Zimbabwe, Georgij, 327 katechumenov. Tento hromadný krst sa konal s požehnaním patriarchu alexandrijského, Teodora II.

Väčšinu novopokrstených tvoria mladí ľudia, ktorí pred krstom prešli ročným obdobím katechumenátu, počas ktorého poznávali pravoslávnu vieru.

Pravoslávna Cirkev začala v Zimbabwe svoje misijné pôsobenie začiatkom 90-tych rokov 20. storočia. Zimbabčan Raphael Ganda, ktorý spoznal Pravoslávie v Grécku, presvedčil niekoľkých svojich priateľov a príbuzných k prijatiu pravoslávneho krstu v katedrále Sv. Trojice v Harare, ktorú do toho času navštevovali iba grécki emigranti. Po ukončení duchovného seminára v Nairobi prijal Raphael svätenia a začal šíriť Pravoslávie medzi domorodým obyvateľstvom v Zimbabwe. V súčasnosti tu pôsobí 11 pravoslávnych farností a misií.

Nová „západná“ misia vo Veľkej Británii

Ruská Pravoslávna Cirkev v Zahraničí založila dve nové pravoslávne misie vo Veľkej Británii, v ktorých sú bohoslužby slúžené podľa západného obradu. Obe misie patia pod priamu správu prvohierarchu Ruskej Zahraničnej Cirkvi, metropolitu Ilariona.

Prvá z nich má svoje sídlo v dolnej cerkvi Katedrálneho chrámu Uspenija Presvätej Bohorodičky a sv. Cárskych mučeníkov v Londýne. Druhá povstala preformovaním Bratstva sv. Enswida v Bournemouth na juhu Anglicka. Na oboch miestach slúžia bohoslužby duchovní zviazaní s monastierom sv. Petroka v Tasmánii – jedným z dvoch pravoslávnych monastierov, v ktorých sa slúži západným liturgickým obradom.

V súčasnosti vo svete funguje niekoľko desiatok farností a misií, ktoré čerpajú z dedičstva západného kresťanstva., najviac ich je v USA a Austrálii. Patria do jurisdikcie Ruskej, Antiochijskej, či Srbskej Pravoslávnej Cirkvi. Veľkými zástancami potreby vytvorenia pravoslávnej misie v tradícii západnej Cirkvi boli svätí Tichon Moskovský a Ján Maximovič, San Franciský .

PRAMEŇ *- mesačník Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie. Vydáva Eparchiálna rada Michalovsko - košickej pravoslávnej eparchie. Šéfredaktor: Bc.Dušan Tomko. Členovia redakčnej rady: Mgr. Vasil Bardzák, PhD., Mgr. Pavol Novák, prof. ThDr. Imrich Belejkanič, Csc., Mgr. Lukáš Nováček, Mgr. Marián Čičvák, Mgr. Juraj Šatala. Ekonóm: Viera Bubenková. Uzávierka príspevkov a fotografií je k 6. dňu v mesiaci. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Za názory a postoje autorov príspevkov redakcia nezodpovedá. Adresa redakcie: PRAMEŇ, Úrad eparchiálnej rady, Duklianska 16, 071 01 Michalovce, tel. č.056/64 24 156, fax 056/64 31 500, e-mail: redakciapramen@post.sk. Distribúcia: mesačník rozširuje vydavateľ a každý pravoslávny farský úrad Michalovsko-košickej pravoslávnej eparchie. Vychádza v náklade 600 kusov. Tlač: Tlačiareň svidnícka, s.r.o., čat. Nebiljaka 121/18, 08901 Svidník. Registrované Okresným úradom, oddelením regionálneho rozvoja, registračné číslo 1305/08. ISSN 1336 - 2747. Informácie pre prispievateľov na cirkevnú tlač: Eparchiálna rada - tlačový účet, VÚB - Michalovce, č. ú. 1680340651/0200.*